

Szerkesztési iroda:

ari-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmertlen levelek csak ismert
keszektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadás körüli panaszok bérment
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Négy évre 3 ft	Négy évre 3,50.

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitor egyezszi hírdet
tánál 6 kr. s minden következők
nál 4 kr. Bélyeg-díj külön 80 kr.
Nyit-tér sora 15 kr.

Arad, május 19.

(*) A köztársasági államforma felé tartó áramlat, mely kisebb-nagyobb mértékben világrészünk legtöbb államában érezhető, különösen az oly szép mint szerencsétlen Olaszországban az erő oly fokát érte már, hogy annak a jelen kormány s hitelvesztett támogatói huzamos ideig nem fognak ellentárlhatni. Tény, hogy az olasz királyság számos vidékein hirtelen fölmerült a jól szervezett republikánus csapatok, a titkolódzó s szépitgető hivatalos táviratokkal ellenkezőleg, nem hogy szétszórtak, de még szaporodtak, s Viktor Emanuel tábornokai nyakra főre sürgetik a segélycsapatok gyorsított küldetését.

Epen nem kétkedünk, hogy temérdek polgárvér ontása után, a jelen fölkelési kísérletek is el fognak fojtatni, mint szám-talan más elnyomott; hisz végre a katonaság is vágyik olykor valamivel foglal-kozni, s különösen az olasz hadiaknak könnyebben esik, egyes kis csapatokban küzdő ifju lelkes republikánusok ellen győzelmesen harcolni, mint Custozza és Lissa mellett egy idegen rendes hadseregtől csufosan — megveretni (mint 1866-ban) — de mindamellett kettőt biztosan merünk állítani. Elő-ször, hogy az olasz monarchia napjai meg vannak számolva s Viktor Emanuel ná-polyi, toskánai s modenai volt fejedelmi kollegái sorsára jutand — ha ugyan szerencsésen menekülni bír; — másodsor, hogy Róma inkább mint valaha egyetlen jogos ura: Olaszország kezébe vissza-kerül.

Pedig Viktor Emanuelt őszintén sajnáljuk; azon kevés fejedelmek közé tarto-zik, kik nemcsak a szorongatás és veszély perceiben simulnak népiükhöz és hívek az ország alkotmányához, hanem rendes és rendkívüli viszonyok közt egyaránt tiszteletben tartják a nép szentesi-tett jogait, s bármikor személyesen is ké-szek országuk jóvoltáért vérüket áldozni. De neki is állandó szerencsétlensége, hogy az egy kipótthatatlan Cavour-on kívül, folyton önkényes hajlamu, tehetségtelen s az ország bizalmát nem bíró miniszterektől van környezve.

Nem kevésbé szerencsétlenségére szol-gál vazallusi viszonyra III. Napoleon irá-nyában, melynek kötelekeiből 1859 óta nem bírja vagy nem merészi magát kisza-badítani. E függési viszony a mérsékelt monarchikus érzelmű elemet is elidegeni-tette tőle, s megbocsáthatatlan hibájul róják föl, hogy Olaszország bel- és külpoli-tikáját a párisi tuillériákól szabják meg.

De ami leginkább s méltán fellázítja az olasz nemzet önértetét: az a R ó m á t illetőleg követett ép oly szégyenteljes, mint végzetes politika. Egy föladatának szintvonalán álló olasz kormány mellett, lehetlenség lett volna azon undorító jele-neteket színre hozni, mint a melyekkel a jezuiták járszalagán vezetett pápa egy idő óta a fölvilágosodott emberi társadal-mat kihívogja botránkoztatja. — Az olasz monarchia Mentánánál örökre le-győzött; a védtelen önkényesek ellené-ben csodátevő chassopotok Viktor Ema-nuel fejről is lelőtték az ősi koronát s nincs többé hatalom, mely őt az olasz köztársaság következtetésétől megóvjá.

Csak egy hü és becsületes szövetsé-gese volt Olaszország királyának, kivel koronáját, Róma birhatását s az olasz nép örök háláját magának s utódainak bizto-síthatta volna: Garibaldi! Ha ő ezen modern Washington Mentánánál ga-ládul cserben nem hagyja, ha ő egy ide-gen zsarnok zsoldosaival halomra nem lö-veti Italia leglelkesebb fiait, hanem az egész olasz nemzet szavára hallgatva, ak-kor Garibaldival Róma fölszabadítására egyesül, úgy egy részt Napoleon nem me-részt volna az egész olasz nemzet akara-tával szembe szállni s má a Capitolium

leendett Viktor Emanuel királyi szék-helye, másrészt pedig a világ az infallibi-litási torzképek, ő pedig a szüntelen föl-kelesi kísérletek veszélyeitől megkímélve volna.

Ki csak távolról is tájékozottsággal bir azon óriási corruptióról, mely az olasz kormánykörökben a legutolsó hivatalos-ig elharapódzott, a ki tudja mint merül napról-napra e szerencsétlen állam az adósságok feneketlen örvényébe, s mint görnyednek a tulcsigázott adósúly alatt az alsóbb néposztályok, a kifogyelemmel ki-séri azon botrány-láncolatot, mely a parla-menti kormánypárt hivatalos működésén végig vonul: az, bármely rajongó kegye-lettel viseltessék különben a legitim mo-narchiai eszme iránt, kénytelen beismerni, hogy ily állapotot az olasz nemzetnek to-vább túrnie nem szabad, s erkölcsi köte-lessége, annak, ha másként nem lehet, forra-dalom után véget vetni.

A vihar nem kedves zene, az igaz, de a léget megtisztítja azon dögleletes mias-máktól, melyek meghagyva, pestist okoz-nak; a forradalom is iszonyu calamitás a mindent csak bekés és törvényes fejlődés által elérni akarók szemében; de ment-hető eszköz ott: hol a polgárok békéjét s a törvényt lábball tapodják — ma g o k a törvény alkotói s őrei.

S midőn Olaszországban arról van szó: a korona vagy pedig Olaszország mentessék-e meg: nem csodálható, ha a nemzete az utóbbi s reá nézve legdrágább kincse mellett száll előbb-utóbb sikkra!

Pest, május 18.

(r.) A Deákpart ma esti értekezletén a köz-törvényhatóságok rendezéséről szóló törvény-javaslatot tárgyalta. A majd minden szakaszul felmerülő vita folytán, noha az értekezlet jóval 9 óra után oszlott csak szét, a párt mai conferen-tiáján a törvényjavaslatnak csak 19. §-ával vé-gezett. A tárgyalás alapjául a 27-es bizottság munkálata szolgált, melynek az első 19. §-ra vo-natköz része a 11. szakasz kivételével el is fo-gadtatott. A 11. § t, mely a megyék házi adójá-nak kivételét, kezelését és kifizetését tárgyalja, az értekezlet az eredeti szerkezetben hagyta meg, mely szerint a megyék törvényhatósági joguknál fogva szabadon vetik ki házi adójukat, mely a kormány közegei által az államadóval együtt szedtetvén be, ennek egyik részét képezi s a meg-törölt befizetésekhez mért arányban fog az egyes megyéknek kifizetett. — Az értekezlet a megyei bizottságok tagjairól szóló 20. szakasz vitatásához is hozzá fogott, ezzel azonban a vita hozza és az idő előrehaladása folytán ezuttal nem végezhetett. — A párt holnap folytatni fogja a törvényjavaslat tárgyalását.

Bécs, május 17.

(l.) Azon remény, hogy a csehekkel létrejü-hetend a kiegyezés, meghusult. A csehek nem akarnak semmit sem tudni arról, hogy a reichsrathba követeket küldjenek, s mindaz, amit megígértek, abban állott, hogy hajlandók a tarto-mánygyűlésben részt venni, de csakis azon kikö-téssel, hogy a miniszterium a választások eszkö-zése végett, a Rieger és Petrino által kidolgozott tervezetet fogadja el. A miniszterium másrészt a reichsrathban a cseheknek résztervezését oly po-sztulatummul állította föl, melytől az állam öszetar-tozásának veszélyeztetése nélkül előlenni nem lehet.

P o t o c k i gr. valószínűleg esütörtökig mar-rad Prágában. Az alkudoások egyébiránt még akkor sem szakítottak egészen felbe, ha Potocki elhagyja Prágát, miután a csehek előtt nem akar-ják elválni végkép az utat, hogy azon esetre, — ha jobb észre térnek, ismét érintkezésbe tehessek magukat a miniszteriummal.

Annyi bizonyos, hogy bár a Potocki által vitt alkudozások a kívánt eredményt nem mutat-hattak fel, a cseh ellenzék sorait erősen megin-gatták. Mint beszélik, a csehek klubjában heves jelenetek folytak, melyekre a feudaltörvény me-nasz, különösen Clam-Martinitz és Thun Leo ma-gatartása adott volna alkalmat. A cseh feudaltör-vény a prágai értekezletek alkalmával igen végzetes szerepet játszott, és nyilatkozatai által csak azt bizonyítja be ismét, miszerint a cseh államjogi czég alatt tulajdonképen az összes monarchia fe-llett elnyerhető uralomra törekednek. Legalább Thun Leo erősen meg van győződve arról, misze-rint Potocki után ő fogja kormányra jutni.

Már most az a kérdés, hogy a kormány, mi-után a csehekkel a kiegyezés egyelőre lehetlen-nek bizonyult, mihez fog kezdeni? A tartomány-gyűlések feloszlására jelenleg senki sem gondol,

hanem azok inkább, mint még a Hasner cabinet által is, május hóra tervezve volt, azonnal egybe fognak hivatalni a végett, hogy a folyó ügyek el-végzése után, a reichsrath kiegyezési választá-so-kat eszközöljék. Nem szenved kétséget, misze-rint a reichsrath új összejutése alkalmával annyi tagból fog állni, mint az utolsó strike előtt, miután a lengyelek és slovenek mindenesetre fognak abba követeket küldeni. A cseheknek illetőleg nem ma-radand egybe hátra, mint követelések felett na-pirendre térni át azon időig, míg helyesebben át fogják érteni a helyzetet és kijözanodnak állam-jogi ábrándjaiktól.

Az, hogy a galicziai tartománygyűlés az eddigi alakjában fog-e összehivatni, vagy új vá-lasztások rendelkeznek el, attól függ, hogy az on-nét e hó 20-án érkekezés végett ide érkező bizalmi-ferfiak mily állást foglalandnak el a kormányval szemben. Tekintve, hogy Smolk és Ziemial-kowsky közt a fusio mindaddig nem vehető bevérgzett tényrűk, főleg az előbbinek Prágában tanúsított magatartása után, a galicziai tartomány-gyűlés feloszlása kiáltásba helyezhető.

Szab. kir. Arad város rendes havi köz-gyűlése.

Arad, május 18.

Elnök: Pászthory Ferencz.

Jelen voltak:

Dr. Aradi István, Árkai Jakab, b. Bánhidv Béla, Barabás Péter, Bárdi István, Balázs M. Berczán János, Bettelheim Vilmos, Blau Henrik, Bodrogyi István, Bogdányf Gergely, Bonta Döme, Boros József, Bittó Károly, Biri Gergely, Cserepes Ferencz, Dániel Béla, Dániel Lázár, Davidházy Sándor, Deák Ede, Dracsay Zsigmond, Farkas Menyhért, Fényes Károly, Fridrich György, Gáza Károly, Gencsy György, Goldscheider Henrik, Györfy Mihály, Háza Sándor, Hirsch-mann József, Hofbauer Lajos, Izóó István, Insto-toris J., Jankovits Gábor, Jónás Dániel, Jostovita Döme, Joanovits Péter, Kádas Péter, Köle-séry I., Kutni Alajos, Lázár Sebők, Leatyán Já-nos, Lukits György, Mallár István, Mállér Fe-rencz, Nachtnébel Odón, Naray Imre, Nachlov-szky J., Németh Miklós, Nikoitis Péter, Nogell Agoston, Orbán, Ottubay Károly, Papp János (főkapitány), Papp János (ezipész), Parecz György, Paris János, Petrovits Tivadar, Probat Ferencz, Prodanovits Döme, Popovits Aurél, Po-pavits Sebők, Rauner M. Rochel J., Rósa J., Ring Károly, Spilka László, Szalai Károly, Szálanger Nándor, Szendravy József, Szőke Károly, Tabak-ovits János, Tenetaky Lázár, Turai Antal, Urbá-nyi János, Vágács Mihály, Varjassy József, Var-ga Ignác, Viser Péter, Vörös Pál, Wallfisch Pál képviselők.

A mult közgyűlés jegyzőkönyve hitelesit-tetik.

Mielőtt a gyűlés a napirendre térne át, elnök jelentést tesz, a Maros áradása folytán bekövet-kezhetett kártérítési-veszély elhárítása végett tett hivatalos intézkedésekről. — A Maros víze máj. 10-kén oly magasra nőtt, hogy a falerakóhelye-ket előntéssel fenyegette, de es megakadályozta-tott. Az áradás egész 13 igit tartott, midőn a víz 9 lábba emelkedett 0 felett; mire apadás állott be, s most már a veszély egészen eltávozottnak te-kinthető.

Ez alkalomból tett tapasztalatok nyomán in-tézkedéseket kór tétetni, miszerint a védgát oly állapotba helyeztessék és tartassék fen, hogy fel-adatának veszélyesebb körülmények közt is tel-jesen megfeleljen. Célzaserű volna nevezetesen azt még 2 lábnyival magasabbra emeltetni, és rongáltatásának megállítására végett, különösen a szekerest azon betiltani. — Szükséges volna to-vábbá a folyó partjának a víz által történő elmo-gatását is megakadályozni, s e végett az erőse-bben megtámadott helyeken sarkantyukat felállí-tani.

B e t t e l h e i m Vilmos ez utóbbira nézve megjegyzi, miszerint már 2 évvel ezelőtt volt e tárgyan egy bizottság kiküldve, mely ki is je-lőlte azon helyeket, hová a sarkantyuknak jönniük kellene. Kér intézkedéseket ezek felállítására iránt.

Elnök bejelenti több aradi lakosnak kérel-mét az iránt, hogy a főtérrel eltávolítandó azt.

János szobor a radnai helyeztetésk.

B o g d á n f f y Gergely e kérelmet figye-lommal kéri vétetni, bár a közgyűlés a mult alka-lommal el is határozta, hogy a főtérrel hová le-gyen helyezendő a szobor. A városra nézve pénz-áldozatokkal és úgy egy sinos öszekötve, miután az elzállítási költségeket maguk a kérelme-zők hajlandók fedezni, a különben a szobornak fentartására létezik egy külön alapítvány.

Indítványozására ez ügy kiadatik egy Vö-rös Pál elnök, Bogdányf, Brunhuber, Dániel Lá-zár, Nachtnébel Odón, Ring Károly, Spilka Nán-dor urakkól álló küldöttégnek, mely javaslatot adand legközelebb, hogy a radnai utnak mely helye volna a szobor felállítására legalkalmasabb, feladatára tétetvén, gyszeremint, K á d a s a Pé-ter indítványára folytán, tudomást szerezni a szóba hozott szobor-alapítványról, hogy miből áll ez, hol van és ki által kezeltetik.

Elnök a tornahelyiség megazarása iránt az iszraelita hitközséggel, ennek tornaiskolája has-

nálhatása végett az alkut ez évre megajtatni kéri. Elfogadtatik.

Szóba hozatván, hogy a városnak az elemi iskolák részére gondoskodnia kell tornahelyisé-g-ről, mely célra már bizonyos összeg a mult évi költségvetésben is előirányzatba vétetett.

A r k a y Jakab főmérnök kinyilatkoztatja, miszerint az erre vonatkozó terveket és a költ-ségvetést a juniusi közgyűlésben be fogja mutatni.

Elnök jelenti, miszerint a miniszterium ál-tal a törvénykezési költségek fejében a város ré-szére 5875 ft utalványoztatott.

A gyűlés áttér a napirendre.

Első tárgy, az Inatitoris Kálmán lemondása

folytán megüresedett aljegyzői állás betöltése, vá-lasztás után.

B o g d á n f f y Gergely, mielőtt a válass-zás megtörténne, indítványozza: mondassék ki, miszerint az aljegyzők közt ezutánra rangkü-lönség nem leendő, és mindegyikük egyenlő fi-ze-tést, évenként 700 frtot fog huzni. Elfogadatik.

Ezután azavazásra került a dolog. A joent-kezők közül legtöbb (453) szavazatot nyert S a-l a c z Béla, utánna Wildenauer János, (25-öt) e szerint S a l a c z Béla választatott meg aljegyzővé.

A közgyűlés folytatattatik.

Országgyűlési tudósítás.

Pest, május 18.

(P-y.) A képviselőház mai ülésében né-hány kérvény bejelentése után Matkovic Tivadar interpellálta az oktatásügyminisztert az iránt, van-e tudomása bizonyos viaszalésekről a vörösbereányi (Veszprémmegyében) alapítványi ura-dalom bérlete tekintetében? s szándékozik-e a miniszter e viaszaléseket megszüntetni?

Ki fog adni az illető miniszternek.

A napirend vétetvén ekkor fel, legelőször is megeazavatatott véglegesen a quota felemelésé-ről szóló és a valkán perjamosi vasut kiépítését il-lető törvényjavaslat.

Ezután tárgyalás alá vétetett: a nyiregyház-ungvári vasut kiépítésére vonatkozó engedély-ökmany. (Tegnap ugyanis a törvényjavaslat maga már elfogadtatott.)

A 19-dik §-ig az engedélyokmány minden észrevétel nélkül helybenhagyott; ekkor azon-ban Irányi Dániel indítványozta, hogy a 19. §. után tétessék az okmányba még egy szakasz, mely a vállalkozó társulatot kötelezze, hogy télen át a 3 dik osztályu kocsik is fűtessenek.

H o l l á n Ernő, közlekedési államtitkár, nem tartja csőzszerűnek, hogy ily intézkedés legelő-ször is ily mellékes vasutvonalal tétessék. A fű-tésről gondoskodás egyébiránt nem is annyira a törvényhozás, mint inkább a közigazgatás tea-dője. A kormány azonban mindenestre azon lesz, hogy az utazó kőzhöz, kényelméről minden te-kintetben gondoskodva legyen.

M a d a r á s z József pártolja Irányi indít-ványát.

I v á n k a Imre pedig felemliti, mikép az éj-szakkeleti vasutársulat már a mult télen meg-kezdte a waggonok fűtését minden osztályban, most nyárára pedig gondoskodott, hogy szegé-nyebb sorsuak számára 4-dik osztályu kocik is legyenek, különösen a munkások számára, hogy ezek a lehető legolcsóbban utazhassanak. Kérdi tehát senőket, miért nem tehetné ugyanezt más vasutársulat is?

H o l l á n Ernő feleli, hogy a keleti vasuton is ugyanazon intézkedések tétettek, mint a mely-neket felemlített az előtte szóló képviselő; s mint már említé, a kormány semmi esetre sem hagyta tekinteten kívül mindazt, mi az utazók kényel-mének eszközzésére szükséges. De épen ezért az indítványozott §. beigtatását fölöslegesnek tartja, és pedig annyival is inkább, mert e nembeli tör-vényjavaslatot a kormány ugyisszándékozik a ház elé terjesztetni.

C s a n á d y Sándor mindazonáltal kívánja az Irányi D. által ajánlott szakasz felvételét.

C s e r n á t o n y Lajos pedig megjegyzi, hogy amit az államtitkár a mellékvasutakról említett, ez nem elég ok a szükséges intézkedés elmulasztá-sára; miért ne lehetne a 3-dik osztályu kocsik fűtését egy mellék-vasutvonalon kezdeni? Pár-tolja Irányi D. indítványát.

V a s s Sámuel gróf azt hiszi, hogy hazánk-ban még nem jött meg azon idő, midőn a vasuta-kon mindenk előtt a kényelemről kellene gon-doskodni. — (Felkiáltások: ohó!) — Először is — mondja szónok, — csak legyenek vas-utaink.

Ekkor szavazás vétetvén elő, minthogy az összes baloldallal többen a jobboldalról is felkel-tek Irányi D. indítványának pártolására, a több-est csakugyan az indítvány elfogadására szava-zott, s így a 3 dik osztályu waggonok fűtése el-rendeltek.

Az engedélyokmányának még 29-dig §-ára volt észrevétel, de ezt a pénzügyi bizottság tette, hogy t. i. a 90 évre szóló engedély hatálybalépése ne a vasut megnyitására, hanem az engedély megadatasának napjától számíttassék.

E két módosítás után az engedélyokmány többi szakaszai minden ellenkezés nélkül hely-benhagyattak.

Következett már most a ház számviszsgáló bizottságának jelentése, a ház számadásainak helyességéről.

A bizottság a számadásokat teljesen rendben találván, ajánlotta az illető számadó tiszteknek a további felelősség alóli felmentését; de indítványozta egyszerre, hogy azon képviselők, kik képviselői állásukról lemondottak, s több számbért vettek fel, mint amennyi lemondásuknál fogva megillette volna őket, — ezek a főszeleg visszafizetésére szorítottassanak.

E szigorúságot a ház nem fogadta el, a számadó tiszteknek a további felelősség alóli felmentését azonban kimondotta.

L ó n y a y M. pénzügyminiszter ekkor szót kérvény, felelt néhány interpellációra.

Először is B e r e c z Ferencz interpellációjára, hogy miért küldett Gyöngyösre, adóbehajtás vég-rt, az ottani adóhivatal mellőzésével, egy miniszteri fogalmazó? — A miniszter felelt, hogy nem miniszteri, hanem pénzügyi fogalmazó küldött ki, ez pedig a törvény értelmében történik.

B e r e c z Ferencz megjegyzi, hogy a válaszal a miniszter az interpellációnak még csak egy részére felelt meg; egy másik részére volt azonban az interpellációnak, hogy miért szedatott be végrehajtási költség fejében több, mint a mennyi a költség valóban volt?

A miniszter felelt, hogy a mennyivel, netán több szedatott volna be, az az illetőnek mindegyre vissza fog téríteni.

A ház a válaszi tudomásul vette.

Felelt ezután a miniszter paulini Tóth Vilmos két interpellációjára. Először, hogy miért szedatott több turócsmegyei községekben az urbéri- ségek után egyenértékű adó? — a miniszter ki- elégitőleg válaszolván, az interpelláló azonnal ki- jelentette megnyugvását. A másodikra azonban, hogy a felvidéki safrány- és olajárakok miatt adóztatnak meg itthon is külföldön is? — a mi- niszter felelt, hogy e tekintetben panasz nem for- dult elő, s az ily árakok Lajthántul nem is adó- zatnak meg.

Paulini Tóth Vilmos megjegyzi, hogy nem Ausztriáról, hanem Oroszországról szól.

A ház a pénzügyminiszternek emez utóbbi válaszázt is tudomásul vette.

Felelt ezután még a miniszter Borlea Zsig- mond azon interpellációjára, hogy Zarándmegyén- ben a pénzügyi közegek a népet sanyargatják, s az adót minden előleges megintés nélkül is be- hajtják. A pénzügyminiszter erre felelt, hogy a megyei közegek köteleessége a hátralékokokat meginteni, az adóhivatalt tehát nem tehet arról, ha a községi előjárók nem teljesítik kötelessé- geiket.

Borlea Zsigmond nem nyugszik meg a vá- laszban, hanem azt tartja, hogy az adót előleges megintés nélkül semmi esetre sem kellene behaj- tani. A ház azonban az ezen interpellációra adott miniszteri választ is tudomásul veszi.

Végére felelt még a pénzügyminiszter Tán- csics Mihály interpellációjára, hogy miért nem kap- nak a csekélyebb módú békésmegyei emberek most is, mint eselőtt holdanként 5 fűrt bérletfőld- det az államjóságokból, és miért adatnak ki e földek a gazdagabbaknak 8 fűrt?

A miniszter felelt, hogy először is az inter- pelláló által említett községek nem Békés, hanem Csanádmegyében vannak s a pécskai uradalom- hoz tartoznak; másodszor pedig a törvényes sza- bályok értelme szerint igen természetesen ta- lálja a miniszter, ha a földek a többet-igérőknek adatnak.

T á n c s i c s Mihály a válaszbán nem nyu- godott meg ugyan, de a ház ugyanazt tudomásul vette.

Ezután az ülés délutáni 2 órákor szétoszlott. A legközelebbi ülés holnapután lesz.

Románia belállapotáról

a „P. N.“ bucaresti levelezője következőket írja: „Mi a rendet náunk oly igen megváltatá s a pártszenvédelyt oly rendkívüli mozgásba hozta, nem más, mint az orosz cselezvény, melyet a „vándorló rubel“ kitűnően támogat. Ki nyugaton azt hiszi, hogy Oroszország itt mint általában Törökországban hagyományos politikáját foláda, sőt tévedésben van. A rendszer, vagy mint a diplomaták mondják, a „manière d'agire“ válto-

zott, maga a dolog lényege ma is a régi. Minden ellenzéki, legyen bár ifjuboár, radicalis vagy conservatív, Offenbergről, radialis vagy di- pl. ügyök kegyének örvend. Ó adja ki a parancsot, a jelszót, s osztályozza a küzdeket, s szab elejők czielt és irányt. Maga a mazzinista Bratiano is erős kötelezőkkel van fűzve az orosz Offenberghoz. Az ellenzék a tout prix minden kormányt megtá- mad, mindenik ellen nyíltan és titkosan működik s rövid idő múlva megbuktatja. I. Károly fejedé- lem, a kamarát feloszlatni s a néphez fellebbezni óhaj. (Ez a levél írása óta már megtörtént. A képviselőkamra 13-án feloszlatottat és az új vá- lasztások jan. 6. 7. 8-ra tűzettek ki. Szerk.) Igaz, ez az egyetlen út, de nem sokára be fog bizo- nyulni, hogy ez sem vezet ki a labyrintheból. A vörösek külföldről kiadák a jelszót, hogy a „na- metz“-nak (német) meg kell buknia s még egy- kori halalos ellenségek, Couzához is fordul- nak. Az új kamra kezdetben bizonyosan kor- mánypárti lesz, de ép oly bizonyos, hogy nem- sokára más nyeregbe ül s a kormányt megbuk- tatja. Mi történik majd akkor? Akkor nem marad a fejedelemlnek más teendője, mint vagy a kormányt Bratianoak adni át, vagy az alkotmányt fel- függeszteni. De mindkettő a Hohenzollern ura- lom végének kezdését jelenti. Bratiano, mint Ru- ménia sorsának vezetője, nem jelentene mást, mint actiót Bolgárországban, ellenséges maga- tartást a magyar állammal szemben, mint chaost in optima forma. Lehetetlen, hogy Európa sokáig türelmesen nézhessen a garázdálkodást, mely ne- hány zsidóidőskiséssel és dicsőítéssel meg, s akkor ama kérdés, mi történik e lőporos hordó eltávo- lítására? — majd mindenkit foglalkoztat. A „dy- nastia“ az alkotmány felüggesztését alig négy héttel élne túl.

A dolgok jelen állása szerint elmaradhatlan a nagy válság beállta és ezt óhajtja az orosz po- litika. Nem szabad feledni, hogy sem az unio, sem az idegen uralkodó nem kellemes dolgok Oroszország előtt. Sőt az orosz cabinet az alkot- tással szemben nagyobb ellenzékedést fejtett ki, mint maga a porta. A fejedelemsek visszatérése az ante 1855 status quo-hoz csak Oroszország érdekeinek kedvezhetne. Ezen működnek az itt nagy számmal propagandát csináló orosz ügynö- kök, s azért egy pillanatig sem szabad remél- nünk, hogy az új, csakugyan belátásteli állam- férfiakból álló cabinet: a mozgalmában nyugvást, a hullámzásba stabilitást hozad. Eupurion erőlyos férfi, de Cogolniceanu is az volt és mégis viz- sza kelle vonulnia a chaoticus elemek támadása elől. Ezen kellemetlen állapothoz az igen roz- sz pénzügyi helyzet is járul. A lakosság túl van hal- mozva adókkal, a budget állandó hiányt mutat s még a függő adósság kamatait sem lehet fizetni. Maga Bratiano 20 milliónyi adósságra verte az országot és a megadagodott Rozetti tudja, hogy és miként történt ez. A hadsereg desorganizálva van, mindenben hiányzik a fegyverem, a loyaltás. Ezenkívül a fizetés reduciójá igen lehangoló, és dühössé tette azt, mert a tisztek már előbb is alig fedezhették legszükségeseb kiadásait. A hiva- talnokok nyíltan vagy titkosan mind az ellenzék részén állanak. A porta tiltakozását az ércpénz- verés ellen, nincs bátorsága a kormányt viz- száutasítani s az ellenzék árulást kínál. A nagy- hatalmi politika minden fiatal rumén fejét elbo- ditotta.

A helyzet tehát igen lehangoló, és ha Erzsé- beth fejedelemné hosszabb utazást akar tenni a „fürdőkre“, úgy igen is — helyesen cselekszi.

Külpolitikai szemle.

(Olasz forradalmi kiáltványok. — Ollivier felszólítása a francia törvényhozás reformjait illetőleg. — Kik az „igen“-nél szavazók a plebiscitum alkalmával.)

G a g l i a n o az olasz felkelő csapatok egyik vezére, egy proclamatív intézett csapatai- hoz. Ez iratban bajtársait felhívja, hogy gondol- ják meg, miszerint most másodszor állanak a be- csület mezején, mostan azért, hogy a pápa világi uralmának szégyenfoltját Italia arcáról kiirták, melyet az obscurantismus és idegen uralom erő- szakkal fűrtartottak. Kitartást vezérőkhöz, bizal- mat és szigorú fegyelmet követel tőlök. Ők szá- mos szabadságról küzdő csapatnak csak előőrsei, rajtuk nyugszik Oroszország, bajtársaik s a világ szeme. Ki zászlója becsületét meggyalázná, azt kérelhetlenül elér a golyó, és őt sem kímélik bajtársai, ha tévedne.

dalló felé fordult s levertséget mutató arcokifeje- zéssel parkányára könykölt.

Az orvos kényszerített mosolylyal felelt: Örökre! ez annyit tesz, mint az események nél- küli számolni. Ej! tegyük fel, ha azon golyó... Meergaf vizsgálta a grófnét, mintegy magára akarván vonni tekintetét, melyet maka- csul a föld felé szegte: Igen, folytatá, ha azon golyó... csak egy ujjnyival közelebb, és hitemre! ön szabad volna, szabad mint a lég madara... Kapott ön az utolsó időben tudósítást Reschnine hercegről? Ez oly férfi, ki szép reményekre jo- gosít. Egy hírlap jelenté a múlt héten, hogy a londoni követséggel fog megbízatni; ez áhír volt, de egykor mégis teljesedésbe fog menni.

A grófné folytonosan a földre mereszté sze- meit.

— Régóta nem irt önnek Reschnine herceg? kérde a türelmetlen orvos.

A grófné bosszankodva mondá: Tréfái utála- tosak.

— Oh! asszonyom, akár megesküdtem vol- na, hogy azok kollemissen hatnak önre.

A grófné fel és alá sétált, végre megállt: Igaz, Manette id-jött, nagyanyja haldoklik; azo- nal indulni fogunk és az éjszakát ott töltendjük. — Igen jól tudom, — ujjával kalapjára és utiköntösére mutatván, melyeket egy szakra tett volt. De tudatom önnel, hogy az ily lázak nagyon ragadósak.

Fejcsóválva felelt: Hiszek az akaratban... Ezen szavaknál komoránának csengett, ki által prémköpenyét és shawját elhozatta; ezeket magára öltvén, reszkető léptekkel és felhevült arccal végig haladt a teremben, tüzes tekin- tetét, mely semmit sem látott, jobbra balra vet- vén. Egy perczben a kis terem bemenetére tekin- tett, vállai érinték a kárpitot; hamar félrevonul- tam, de a grófné nem lépett be; előbbi álláspón-

Ügyök igazsága és szentsége által megerő- södve, a természet, a nélkülözés és fáradság min- den akadályt s az ut legnagyobb terheit bátran elűzni akarják s öröviden fognak az ellenség elé állhatni, mely Oroszország teljes felszabadulását gátolja. Tehát előre a Tiberis partjainhoz és örökre le a pápai uralommal! Jelszavunk legyen: „Eljen Oroszország! le a pápa-királylyal!“ — Ugyanak- kor az olasz néphez is intézett egy proclamatívot. Ebben azt mondja, hogy a szenvedések helye csordultik megtelt. Meg nem érdemelt vereségek által a világ szemében meggyalázva, a belföldön elszegényedve és elnyomorodva, oly rendszer go- nosz uralma alatt, mely a forradalom elveivel egyenesen ellentétben áll, Oroszország a szenved-ések netovábbjig jutott. Csak egy marad még hátra: föllázadni. Bátor testvérek egy kis ca- portja, mind kipróbált garibaldista Gagliano ve- zérlete alatt Aquapendente mellett épen most lépi át a római határt, hogy tűz és kard által fel nem tartóztatva, a teigazott rómaiaknak testvérkez- ket nyújtson. Másutt más csapatok alakulnak. Az olasz nép nem maradhat fekeve, mint alól orosz- lan. A hatalmas fölébredés órája ütött, az eldön- tés órája, melyet elmulasztani nem szabad. Azután a felhívás az olasz hadsereghez fordul és felhívja azt, hogy a polgárokkal közösségre lépjen és Cusanza, Lissza és Montana szegényétől törölje. Oroszország zászlaja a Capitoliumon lobogni fog és egy vakmerő kez sem fog bátorodni azt on- nan letépni. Mi Gagliano-t illeti, ő Garibaldi is- mert barátja és az 1867-ki lázadásban részt is vett. — E két okmány eléggé tanuskodik az olasz lázadás céljairól. Ámbár valószínű, hogy a dél-olasz mozgalomnak más céljai is vannak.

— Ollivier föltérjesztést intézte a csá- szárhoz, melyben a francia törvényhozás tel- jes reformálását ajánlja. — A bevezetésben ezt mondja: „Sire! Egy nemzét halálása nem egy- dül alkotmányegyezetének reformjából áll. Az in- tézményeket is tökélyesíteni, alakítani, a tuda- mány haladásaihoz és a változott szokásokhoz idomítani kell. Míg nincsen szabadság, megfog- ható, hogy annak létesítése ama nép első gondos- kodását képezi, mely méltóságának öntudatára jutott. Miből azonban a szabadság biztosítva van, a nép, mely tevékenységét továbbra is hiu politikai recriminációkra vesztegetné, hanyatlás- nak indulna és nem sokára megemmisülne. Fran- cziországban jelenleg épen annyi szabadság van, mint Európában bármely államában és az alkotmány, melyet a nemzet épen most helyesí- száival üdvözölt, a legvalóságosabb szabadelvű, mely 1789. óta létezett. Az alkotmányviszályoktól meg- szabadulva, a kormány most minden fáradozását az intézmények javítására fordítandja. Erre az egyéni kezdeményezés a parlamentben s a sajtó- ban minden oldalról felhívja őt. E mozgalom, Sire! becsületére válik országunknak. Gyamolítani kell azt, s hozzá csatlakozni.“ E hangzatos bevezetés után Ollivier kifejti azon indítványát, — hogy a tárgy sürgős volta szerint a létező törvényhozás teljes revisiójához kell fogni. „Uj Codexural“ épen most készül. A revisió tehát következő sorrend- ben történék: 1) büntető perrendtartás; 2) pol- gári perrendtartás; 3) bírósági szervezet; 4) bü- ntető jog; 5) polgári jog; 6) közigazgatási törvé- nyek. A miniszter következő indítványai szá- ra bejelentését: 1. hogy az államtanács a polgári perrendtartás reformjára vonatkozó munká- kodását ismét felvegye; és 2. hogy egy bizottság bi- zásák meg a büntető perrendtartás revisiójával. E bizottság élén Ortolan ur, az összehasonlító jogtudomány hírneves tanára álljon; a bizottság tagjai pedig néhány bíró, tanár és ügyvéd ajánl- tatik. E jelentést a császár egész terjedelmében jóváhagyta. — Ennek alapján tehát Ollivier min- den államügyéhez körlevelet intéz, melyben a bírói kar minden tagját felhívja, hogy netalán reformjavasataikat egyenesen a miniszterhez jut- tassza.

— A plebiscitális szavazatot a ha- rei lap egy új szempontból mérlegeli. Ugyanis egybeállítja 17 oly departement szavazatát, melyekben az irni és olvasni nem tudók száma 1/20- nál kevesebb és ezekben „Igen“ volt 1.281.374 és „Nem“ 450.071. Tehát a szavazatokból „Nem“ 26%. Azután egybeállítja 23 oly departement szavazatát, melyekben az irni és olvasni nem tu- dók száma a lakosság felét vagy háromnegyedét teszi. Ebből kitűnik, hogy „Igen“ volt: 1.666.831, „Nem“ 221.888. Tehát a szavazatokból csak 11 1/2%

volt „Nem“. Tehát mentől terjedtebb valamely departementben az irni és olvasni tudás, annál kevesebb szavazatot kapott! Napoleon kor- mánya.

A schema de Ecclesia Christi.

(Folytatás.)

III. Fej. A római pápa elsőbbségének hatálya és viszonyáról.

Ez okból csatlakozva a minket megelőző ró- mai pápák határozatait, az előbbi egyetemes zina- tok döntvényeiből, megújítjuk a florenzei egyete- mes zsinat hitvallását, melyet minden keresztény hívőnek el kell hinnie, miszerint az apostoli szent szék, és a római pápa az egész világra kiható el- elsőbbséggel bír, s hogy a római pápa Péternek, az apostol fejének utódja, Krisztus helytartója, minden keresztény atyja és tanítója; s hogy neki a Péterbe letett legeltetési, igazgatási és kormány- zati hatalom áthatatik, mint ez az egyetemes zsinatok tényeiben és a szent kanonokban fog- laltatik.

Tanítjuk továbbá és kinyilatkoztatjuk, hogy ezen hatalom, mely tulajdonképen püspökszaga- tósági hatóság, a pápának saját, rendes (ordina- rius) és közvetlen hatósága, mely iránt nemcsak a külön egyházak bármely szertartású és méltó- sági pástorai és hívei, hanem mindnyájan, egyen- kint és összevéve a hierarchiai alárendeltség és igaz engedelmeség kötelezmével tartoznak, nem- csak a hit és erkölcs dolgában, hanem azokban, melyek az egyház fegyelme és hitigazgatására vonatkoznak, úgy hogy a római pápa által mind a hit, mind az áldozat egysege megőriztetvén, Krisztus egyháza legyen, mint egy nyáj egy pás- tor alatt.

Ez a kath. igazság tana, melytől a hités üdv feláldozása nélkül senki el nem térhet. Az pedig távol van, hogy a római pápának ezen hatalma ellentétben van azon rendes és közvetlen püspöki hatalommal, melylyel a részleges egyházak pás- torai s a rájuk bízott nyájakat, egyenkint mind- nyáját, legeltetik és igazgatják, s hogy ezen ha- talom a legfőbb és általános pástortól származik, s megerősített, mint nagy szent Gergely mondja: Az én dicsőségem az egész egyház dicsőége. Az én tiszteletem testvéreimnek szilárd ereje. Midőn tehát én tiszteletem ezektől egyenkint sem ta- gadható meg a kellő tisztelet. (Sz. Gerg. alexan- driai püspökhöz. XXX.)

Továbbá ezen a római pápának tulajdonított joghatósági hatalomból az is következik, hogy a római pápának szükségképen van joga, ezen hi- vatalának gyakorlásában az összes egyház pás- toraival és nyájával szabadon közlekedni, hogy ezek által az üdvösség útján vezetőketessenek és igazgathassanak. Ez okból kárhoztatjuk és el- vetjük azoknak véleményét, kik állítják, hogy a fűpásztorok nyájával való közvetlen érintkezés apostoli szent szék vagy ennek e tekintélye által az szabadon ak dályozható, s hogy ezen hatalom a polgári hatalommal ellentétben van, úgy hogy azt tesszük fel, miszerint azok, melyek az egy- ház kormányzata tekintetéből elrendeltetnek, nem bírnak érvénnyel, hacsak előbb a világi hatalom által, tetszés nyilváníttással meg nem ér- sítetnek.

És mivel az egyház fölötti apostoli elsőb- séggel a római pápa bír, tanítjuk és kinyilvánít- juk, hogy ő minden hívőnek legfőbb bírja, és hogy minden ügyben az ő ítéletéhez lehet felleb- bezni; míg az apostoli szék ítéletét, mely széknel nagyobb tekintély nincsen, senk meg nem ér- vénytelenítheti, s a felett senki ítéletet nem mond- hat (Miklós püspök levele Mihály császárhoz.) Ezért az igazság ösvényéről térnek el, kik állít- ják, hogy a római pápák ítéletéből a közszinatok- hoz, mint egy a római pápánál nagyobb tekintély- hez lehet fellebbezni.

IV. Fej. A római pápa csalha- tatlanságáról.

Az apostoli szent széknek joghatósági hatal- mában pedig, melyet a római pápa, mint Péter- nek, az apostolok fejedelmének utódja, az egész egyházra kihatol, sajátja gyantán bír, a legfőbb tanítói hatalom is befoglaltatik; oly tan, melyet az apostoli szent szék mindig vallott, az egyház folytonos gyakorlata helyesel, s az egyetemes zsi- natok maguk hagyományoztak. A következő ün- nepélyes hitvallásokat tehát, melyeket azon köz-

ön csak lélektanban hisz. És neki rohanván, ke- zeit megragad, reszkető hangon kiáltván: Mon- dom önnek, hogy úgy szeretem őt, mint soha senkit nem szerettem.

Ezen pillanatban egy kocsi roghatott az udvarba. Liévitz grófné gyorsan kiment; Meergaf orvos követé őt, és a terem üresen maradt.

Még egy percz várakoztam. Félrevontam most a kárpitot, egy ugrással a folyosón voltam, nem sokára a szabadban, és néhány percz múlva az erdő közepében. Az eső megszűnt, meleg szel- lők barangolnak be az éjszakát, miként vad lovak, melyek tombolnak és sórányuket rázzák. Valaki gyermekkoromban azt mondá rólam: „a szélről mindig itt les.“

Nem tudom, mi történt azon éjszakán köz- tem és a szél között; lábam nem érinték a földet, futottam, szökdeltem, bokrokon és sziklákon kel- tem át, utamat vesztvén, melyet csoda által is- mét feltaláltam. Üres fejemben a boldogság ka- ringését érzem.

Csak azt véltem észrevenni, hogy a nedves földnek jó illatja volt, hogy a szél önön magá- val csevegett, mint egy bolond; azt is hittem, hogy az erdő tele volt csalogányokkal, melyek teleorokkal új dalokat énekeltnek, és hogy az égbolnotat tele van csillagokkal, melyek váamire tekintenek. Igért szerencsém arany betűkben csillogott az égbolnoton.

Alig voltam husz lépényire az országtól, mely a távol határos, midőn egy kocsnak robo- gását hallam. A hintó volt az. Liévitz grófné ment egy öreg asszonyhoz virrasztani, ki ragadó betegsége közben a halál alá küzd.

— Csodálatos, mondám magamban, hogy e nőt szeretem? Ő egy jellem, és én mindig imá- dóm az erőt...

(Folytatás következik.)

TÁRCSA.

BOLSKY LADISLAS kalandja.

— Regény. —

Írta: Viktor Cherbuliez.

XII.

(Folytatás.)

A grófné arcvonásai oly nyugalmat és jó kedélyt árultak el, miszerint most Liévitz grófn volt a sor felni, karját leereszté. A grófné elvette tőle a pisztolyt, miként egy önfűj gyermektől játékeszközét elveszti, és a cseugyűt zsinórt meghuzta.

Nem ismerek önre Ágoston. Akkor, midőn a kis falról lees tt, agyveleje alkalmasint megráz- kodott. Nyugalomra van szüksége; menjen aludni. Holnap elutazása előtt fogja nekem mentegéseit előadai.

— Elutazni asszonyom, nem fogok elutazni. — Akkor majd én megyek. — Oh! kiáltá dühösen, megfogom önt ölni! — Azt majd meglátjuk.

Egy inas jelent meg, kinek a grófné mondá: Vezesse Liévitz gróf urat lakosztályába és gon- doskodjék, hogy semmiben hiányt ne szenvedjen. Az inas megjelenésekor, Liévitz gróf ismét vissza- nyerte, mint varázshatalom által előidézettve diplo- matikai tartását és komolygát. Mosolylyal ajkán köszönté nejét és távozott.

U y a n a z o n perczben belépett egy mellékszo- bából Meergaf orvos. Liévitz grófné elébe ment és mindkét karját megfogva, szívénék egész ószi- teségével: Ah mily szerencse volna, örökre ily együgyűtől megfosztva lenni!... azután a kan-

A grófné nevetve mondá: Szegény ember!

szinok, midőn kelet nyugattal a hit és szeretet
egységben egyesült, vallottak; a negyedik kon-
stantinápolyi zsinált is hisszük: Az üdv min-
denek fölött, megőrizni az igaz hit szabályait, s
az atyák határozványaitól el nem térni. És mi-
vel Krisztus urunk ezen mondasáttól nem lehet
eltekinteni: Te Péter vagy, s e sziklán épitem
fel egyházamat (Máté XVI. 18.) ezek, melyek
mondattak a dolgok eredményei által is bebiz-
onyítottak, mivel az apostoli szentszék, mindig
széplőtelendül megőrizte a kath. vallást, s ünne-
peltetett a szent tan; mely apostoli széket minden-
ben követni tartoznak a keresztény hívők, hogy
méltyok legyenek egységben lenni e szentszékkel,
melynek Krisztus vallásának teljes és igaz szilárd-
sága létezik. S a lugdunusi konziliummal vall-
juk: A római szent egyház legfőbb és teljes el-
sőbbiséggel és főnökséggel bír az összes egyház
felett, mely, et, hogy ez Péterben, az apostolok fe-
jében, s mintegy törzskében, kinek utódja a ró-
mai pápa, magától az urtól teljhatalommal ka-
pott; hűségesen és alázatosan elismeri, s valamint
mindenekelőtt tartozik a hit igazságát megtar-
tani, úgy ha a hitre vonatkozólag kérdés támad,
s kérdések az ő ítélete által kell eldöntenie. És
a florenzi zsinattal ismételtük: A római pápa
Krisztusnak igaz helytartója, az egész egyháznak
feje, minden kereszténynek atyja és tanítója; s
senki Péterben, az urtól legeltesítési, igazgatási és
kormányzási teljhatalom adatott át. (Ján. XXI.
15—17.)

Ez okból a szent zsinat által támogatva,
tanítjuk, s mintegy hitelvnek nyilat-
koztatjuk ki, hogy a római pápa, kinek
Péter személyében többi közt következő is mon-
datott Krisztus által: Imádkoztam érted, hogy hi-
ted meg ne fogyatkozzék, és hogy valamikor
megterve erőitd meg testvéreidet, (Luk. XXII.
32.) — az ígért isteni segédlet (divina assisten-
tia) ereje által, nem tévedhet, midőn minden ke-
resztény tanítójának hivatalában járva, apostoli
tekintélyénél fogva elhatározza, mit kelljen hit
és erkölcs dolgában tartani, vagy mit kelljen,
mint a hittel ellenkezőt elvetni az egész egyház-
ban. S ezen határozatok vagy ítéletek, melyek
megmáshatlanok, minden keresztény által, mi-
hellyt azok tudomására jutottak, teljes hitbeli en-
gelytelenséggel elfogadandók. Mivel pedig a csal-
hatatlanság ugyanaz, tekintessék bár a római pá-
pában, mint az egyház fejében, vagy a fejével
egyesült összes tanítóegységében, ezenkívül még
elhatározzuk, hogy e csalhatatlanság egy és ugyan-
azon tárgyra terjed ki. Ha pedig (mitől isten óv-
jon) valaki ezen határozatunknak ellene merne
mondani, tudja meg, hogy a kath. hitől és az
egyház egységétől pártolt el.

Pécska, május 17.

E lap tisztelt olvasói előtt már tudva van,
hogy M. Pécska mezőváros bizottmánya, az eddig
felekezeti jellegű iskolát közszolgálatáé alaki-
totta át, azon öntudattal: hogy a kor követelmé-
nyeinek e részben eleget téve — egy lépést előbbre
haladjon.

A bizottmánynak e határozata azonban, lelki-
pásztoraink tetszésével nem találkozott; kétség-
telenül azon oknál fogva, mert nagyobb befolyá-
suk elejtetett avval, hogy a catechismuson kívül,
még más hasznos dologról is alapos oktatást nyer-
jen ifjúságunk.

Ez oknál fogva káplán ur többek előtt he-
vesen tört ki a városi bizottmány ellen, — mivel
ugyan nem sokat gondolnánk, de mert épen azon
napot fanatizálja álokoskodása által, melynek mi-
veltségével vajmi keveset törődnek lelkiatyáink,
és ha nem (?) haragjában a bárki iránt tartozó
tisztelétről megelégedezve, többek közt ezeket
nem mondotta volna: „gyalázatos dolog, hogy az
iskolát, melyet előbb felekezetiinek nyilvánítottak,
most újabban községeknek határozták; innen ki-
tetszik a városi tanács ostobasága, mert azt hi-
szik, hogy így a kormány által fog segélyeztetni
iskolájuk, amire azonban hiába számíthatnak, abból
semmi sem lesz!“ Továbbá gazembereknek (!)
címező mindnyáját, kik e határozatra adták sza-
vazatukat; hozzá tévén: „ha hatalmamban ál-
lana, mind azon bizottmányi tagra, kik községek
iskolára szavaztak, huszonöt botot — az indítvá-
nyozóra pedig, kit nem akarok megnevezni —
ötvenöt vágatnék, és még hozzá török
mód szerint, addig veretném a talpát,
míg bele nem halna.“

Az indítványozó, kire álszenteskodó ur
saját lelkiismerete szerint, oly kegyetlen bünte-
tést mérne, ha — mint mondá — hatalmában ál-
lana, és aliórtott vagyok.

Ugyan, kérdem: Nem szeretné-e az illető
tisztelendő ur, ha az előtte oly boldog emlékü in-
quisitio, a bigottismus további fenntartására újra
előtte lépne? és most is, mint azon sőtét korban,
egy ártatlan szó kimondásaért, százakat, sőt ez-
reket végeztek és végeztek ki, oly borzasztó
módon a szent (?) atyák, s kik még a kivégzet-
teknek hátramardott ártatlan családjukat sem
szüntek meg üldözni?

Hála a végtelennek, hogy ma már caudaképen
a macskának szárnyat nem ad; mert ellenkezőleg
egy veréb sem maradna életben.

Hanem most már elmondom, mi indított ben-
nünket e határozatra.

Mint jórésű és előbbrelátó családgyák
azon iparkodunk, hogy gyermekeinket a hazá-
nak hasznos polgárrá nevelthezzük, látván
azt, hogy eddig több — gyermekeik jobb jövőjét
ohajtó — atya adta gyermekeit a zsidó iskolába,
azért, hogy a jelen kor követelményei szerint ké-
szíthessék elő az élet küdelmeire. Kiteszik ebből,
hogy nem ártunk egyet a kis-besémen espers ur-
ral, sem a vele egyvezűstekkel, kik szerint fiánk
legyenek csak jó katolikusok, ha buták is,
inkább mint tudományos és felvilágosodottabbak.

Tudni való, miszerint némely lelkiatyák csa-
ládalan életmódjúnal fogva, nem tudják vagy
felfogni nem akarják, hogy amit atyáink irányuk-
ba meg nem tehettek; azt gyermekeink jövő-
jére való tekintetből, nekünk vált kötelessé-
günké megtenni.

Tisztelettel
Kiss György
bizottm. tag.

Távirati jelentések.

Bécs, május 18. A prágai tárgyalások akkép
fejlődtek, hogy a csehok az országgyűlésre képv-
viselőket akarnak küldeni az országgyűlési képv-
viselők választási rendjének megállapítása tekin-
tetből. Minden más tárgy iránt, különösen a bi-
rodalmi tanácsba küldendő képviselők iránt, még
nincs megállapodás. Potocki tegnap valamennyi
párttörzsekkel értekezletet tartott.

Páris, május 18. A radikál lapok irányá-
ban a legkíméletlenebb eljárás fog követettni. A
„Marseillaise“-n kivül egyéb provincial lapok is
megbűntettek.

Florenca, május 18. Calabriában
a szabadcsapatok egyesültek.

Bécs, május 18. A mai „Wiener Zeitung“
jelenti, hogy Veterer báró a Hessen nagy-
hercegi udvarnál követ, és Dumreicher báró, a
portugal udvarnál követ, szabadságra bocsát-
tattak.

London, május 18. Az alsóház tegnapi
ülésében Olvay egy interpellációra következőket
mond: A brit kormány a rablóságban kimerítő
vizsgálatot kívánt, s így a földközi tengeri hajó-
raj a Pyraeusban szűkségtelen, főleg miután an-
nak jeleléte a kényszerített színezetével bírta.

Páris, május 18. Grammont herceg nyolcz
napra Bécsbe megy. Guyon tábornok meghalt. La-
guerronniere követ állítólag elbocsátott.

Páris, május 18. A „Marseillaise“ két óra
felfüggesztetett, két munkatársa elíteltetett.

Madrid, május 17. Espartero egy iratban
előhaladt kora és utódok hiánya miatt el nem fo-
gadja a trónjelöltséget.

Legujabb.

Zágráb, május 18. A polgármes-
ter falragaszok által inti a lakosságot,
hogy május 20-án Jellacics bán halála
évnapiján, tartózkodjék a tüntetésektől.

Bécs, május 18. Herczeg Czarto-
ryski Constantin, a Franco-bank igazgató
elnöke Bécsből hirtelen eltűnt.
Hátrahagyott s mintegy 300,000 frtra
rugó adósságainak rendezése egy ügy-
védre bízott.

Prága, május 18. A cseh pártvezé-
rek, bizalmas körben megígérték, hogy ha
a Smolka memoire-jában kifejtett nézetek
keresztülvitetnek, ők is fognak követeket
küldeni a reichsrathba; követelik a
reichsrath és valamennyi tartomány-gyű-
lés feloszlatását. A németeknek fehér
lapot ajánlanak. Potocki még eddig nem
kötelezte le magát.

Konstantinápoly, május 18.
Az egyiptomi alkirály legközelebb trón-
utódját Pétervárra fogja küldeni fontos
megbízással, ami itt nagy visszataszást
szül.

Schumla mellett egy nagy tábor álli-
tatik fel.

Az innét Odessáig vezetendő tenger-
alatti huzalra az engedély Gattotinak
adatott.

Miskolc, május 18. A Lopresti-
féle helyi pálya ma délből több szakértő
jelenlétében ünnepélyesen megnyitott
s délután a „Pest városa“ vendéglőben
barátságos ebéd tartott.

Bécs, május 18. A mai „Wiener
Abp.“ egy bulletint hoz, mely jelenti, hogy
Rudolf koronaherceg betegségének lefo-
lyása teljesen kedvező.

Róma, május 17. Tegnapi és teg-
napelőtti nem volt zsinati ülés. Viterboba
csapatok küldettek, hogy a felkelőknek a
határon való átlépését meggátolják.

Madrid, május 17. A miniszter-
tanács elhatározta, hogy az ideiglenes álla-
pottal felhagy, és azonesetre, ha lehetetlen
lesz trónjelöltet találni, a regens királyi
attributumokkal léssen felruházandó.

Ujdonságok.

A városi közgyűlés tegnap délután nem
folytatathatott, miután a képviselők határozat-
képes számban nem jelentek meg. — A nagyon
összehalmozott tárgyak elintéztetése végett hol-
nap szombaton dé. után 4 órakor rendkí-
vül közgyűlés fog tartatni, melyre a képviselők
urak mentől nagyobb számmal megjelenni felhi-
vatnak.

— Az első erdélyi vasut igazgatósága,
mindig kézi a közönség igényeinek megfelelni,
legközelebb is lapunk kiadó tulajdonosa Bettel-
heim Vilmos ur felhívására beegyezett, hogy pün-
köst első napján azaz június 10 5 ón reggeli 4
óra 45 perczkor egy kéjvónat induljon
Aradról Dévára, mely ugyanaz nap este 7 óra-
kor indulna vissza, fennhagyva az utazóknak,
hogy június 6-án és 7-én a rendes vonattal is
vissza utazhassanak. — Az utazási díj
oda és vissza II. osztályon 6 frt 45 kr., III. oszt.
4 frt. 41 k. — A közbeeső állomásokon jegyek
a rendes áron fognak kiszolgáltatni, melyekkel
egyszerűsít vissza is lehet utazni, mint ez a va-
sárnapi kirándulásoknál szokásban van. A vonat
elindulása az utazóknak egy bizonyos számától,
illetőleg az azok által fizetendő összegtől van fől-
tételre. Felkérhetnek tehát mindazok, kik e kéj-
vonatban résztvenni ohajtanak, sziveskedjenek
néhány nap alatt jegy miatt Bettelheim testvérek
könyvkereskedésében jelentkezni, miután neki is
értesítenie kelleneik idejében a vasuti igazgatósá-
got, ha a vonat létrejöhetend e vagy sem. Ugyanez
alkalommal a Vajda-Hunyadra leendő kirándulás
és ellátás fölött is lehet intézkedni.

* Főt. s nagys. Kummer Nep. János tan-
kerületi főigazgató hivatalos körútiának mult
kedden este városunkba érkezett s két napon át

folyton a helybeli minorita főgymnásiumban viss-
gát tartott. A főigazgató legnagyobb elismeréssel
nyilatkozott a mindenki osztályban hallott kitűnő
feleletekről s a tanári kar sikeres buzgalmáról.
Ma délelőtt az izraelita iskola osztályait s Rotter
magán-reáltanodáját szemlélendi meg, ezután pe-
dig folytatja körútiát.

* (Beküldetett.) T. szerkesztő ur! Mint
rendesen, Aradra utazásom alkalmával, ma is pör-
lekedtem a pesti országútnak azon részén, hol az
u. n. papok gátja van, mert noha sár már nincs,
mégis tanácsos, ha az utas elbucszik életétől,
midőn ezen uton kell áthaladnia. Azonban augs-
lódásomat hangok szakították meg, hogy az alább
írásba foglalt kérvényt valamely hírlap által jut-
tatnám a nyilvánosságra, mire bátorodtam t.
szerkesztő urat ezzel fel is kérni. Egy vidéki
utazó, „Kérem a t. városi tanácsot! Alólirott
inkább aláveti magát a római pápa átkának,
minthogy azokat a számtalan szidalmakat hall-
gassa, melyekben naponként az utazó-közönség-
től részesülni kénytelen, s minthogy a szidalmak
bőségétől másként nem remélhet szabadu-
lást, felkérni a t. városi tanácsot, kegyeskednék
legalább egyszer egy évben a pesti országútnak az
ugynevezett papok gátján áthaladni, mely alka-
lommal azt hiszem, tökéletesen meggyőződnek
arról, hogy emberélet veszélye nélkül bátran már
nemcsak szekerrel, de gyalog-taligával sem lehet
járni, így azután elérhetné talán végre-valahára
az utazó-közönség, hogy a t. városi tanács a feneke-
lengdők kijavítását és kavicsal feltöltését el-
rendelni kegyeskednék. Kelt a pesti országúton
május 1870. „papok gátján.“

† Serb Józsefné, született Bittó Josefa
saját, ugy apósa és anyósa Serb Sebők és Serb-
Jorgovits Julia, testvérei Bittó Károly, Gizella
férjezett Páris Jánosné, Etelek és számos rokonai
névben mélyen szomorodott szívvel jelenti forrón
szeretett férje, illetőleg fia, sógoruk és rokonuk:
Serb József hosszas szenvedés után, f. hó
18-án, d. u. 5 órakor, élete 38-dik, boldog házas-
ságuk 13 dik évében történt elhunytát. Béke po-
raira! A boldogultnak hideg tetemei pénteken
f. hó 20-án, d. u. 4 órakor fognak g. k. szertar-
tással, pesti-ut 15. sz. házából, a g. k. sarkertben
végnagyalomra kikisérteni.

* Majdnem valamennyi törvényhatóság
csatlakozott Sopron városának azon felterjeszté-
séhez, melyet a szolgálaton kívüli fegyvervise-
lés megtiltása iránt a miniszteriumhoz intézett.

* Az Eszterházy-képtár ügyében Palko-
vics Károly ur az Eszterházy-család vagyonának
gondnoka a „P. Lloyd“-ban nyilatkozatot tesz
közé, melyben kijelenti, hogy a képtár nem hit-
bizomány. De még ha az is lenne, szabad lenne
azt eladni, miután a hitelezők kielégítésére már
eddig is sok milliónyi hitbizomány adatott el. A
képtár eladására is meg van az illető hatóság
engedélye s ez annál inkább fog előrusztatni,
mert a most élő herceg, ki nagy áldozatokkal
fizeti őseinek adósságait s majoratusának nagy
részét e célból már eladta, a képtárt fényűzési
tárgynak tekinti, mely e mellett évenként még
5—6000 forintjába is kerül. E képtár különben
a kormánynak több 100 ezer forinttal olcsóbban
ajánlatot, mint mennyit megítélt becsértéke ki-
tesz a külföld adni akar. Ily viszonyok közt a
nemzetre szegény lenne, ha a képtár használatát
a maga számára confiscálná. Végül a tömeggond-
nok kijelenti, hogy ha a nemzet a képtár meg-
vétele ügyében gyorsan határozni nem fog, az a
külföldnek adatik el, mert az eladás a hercegi
család viszonyait teljesen rendbehozandja. E nyi-
latkozatból kitűnik, hogy nincs veszteni való idő,
ha a nagy műkincset továbbra is megtartani
ohajtjuk. Hanem hát mi folytonosan csak deli-
berálunk; — s várjuk a stílt galambokat.

* A daláregyesület felhívást adott ki a
taggyűlésekhez, meghíva őket az aug. 18—22-ki
pesti dalünnepre, s felkérve, hogy június 15-keig
sziveskedjenek értesíteni a titkári hivatalt („ere-
pesi ut 5. sz. II. em.), hogy mint működő vagy
csak mint magát képviselőt egylet vesznék-e
rész? ha mint működők, hány taggal jönnek, ki-
téve a tenorokat és bassz-ok (első és másodikok)
számát; ha csak magukat képviselőttni kívánják:
hányan fogják képviselni, kitéve az érkező tagok
polgári állását és foglalkozását; a működő tagok
a kitűzött műdrabok egyes szövegeiből hány
példányt kívánnak megküldetni? (ezt június el-
sejéig kell bejelenteni); az illető egylet ohajt-e
versenyezni a kitűzött verseny-negyessel, s hány
taggal ohajt? (16-nál kevesebb, 32-nél több
semmi esetre sem lehet.) A titkári hivatal érte-
síteni fogja a tag-egyleteket mindenről, megküldi
a sorrendet, tudatja a vasuti és gőzhajózási árle-
szállításokat s kézhöz juttatja az utazási és el-
szállásolási igazoló jegyeket.

* Kitüntetés. Medzihradszky Frigyes bi-
harmegyei esendbízott a közbiztonság helyreállí-
tásakörül szerzett érdemeiért arany érdemkeresz-
tet nyert.

* Párbaj. Pozsonyban két fiatal ember pár-
bajt vívott, holott azelőtt a legjobb ismerőők
voltak. Mindkettő megebesült. A párbajt követ-
kező történetek előzte meg. Mindkét fiatal ember
egy hölgynek udvarolt, miután azonban egyik
észrevette, hogy a másik ajándékai, éji zenéi el-
hódíták tőle a hölgy szívét, főlhagyott a látoga-
tással. Nemsokára a vendéglőben a két fiatal
ember együtt ül egy társaságban és a megrövi-
dült — véletlenül előforduló apropos-ra — gúnyo-
san jegyzi meg, hogy a szóban forgó hölgy oly-
formán 20 éves, mint az ő volt imádoztja. „És én
ad mondok, hogy husz éves, és a ki az ellenke-
zőjét állítja, rágalmozó.“ kiált a másik. — A szó-
váltás vége az előrdült két lövés a két megseb-
zett szerelmes beülők kézzorítása volt.

* A frakk! Deveser városában a követ-
kező jövedelmi adó-bevallás adatott be: Az év
végén, zarádékul szavak vannak: „Eskü helyett
állampolgári becsületszavammal bizonyítom azt,
hogy a főbb adatokat legjobb hitem és tudom-
ásom szerint lelkiismeretesen jegyeztem fel.“
Ezen sorok után Farkas János helybeli gomb-
kötő-mester következő sajátkezüleg irt vallomást
tett: „Igen — polgári becsületszavammal bizo-
nyítom, hogy én jövedelmi adót nem fizethetek,
mert a szép magyar dolmány helyett frakk lett a
viselet s ennél fogva a kormány én tölem jöve-
delmi adót nem kérhet, mert most a mestersé-
gemből is alig élhetek.“ Kelt Deveserben, 1870-ki

május 8-án. Farkas m. k. gombkötő mester De-
veserben.

* A budai k. egyetemi nyomdában megje-
lentek a népiszkolai, polgári iskolai és tanítóké-
pezdei tantervek különféle nyelveken. Ezek az
illető iskolák és képezdék számára a tanfelügye-
lők nyugtájára ingyen adatnak; a hitfelekezeti
iskolák és magánosok 12, 15 20 krért kaphatják.

Mulassunk.*)

E lapok keddi számában megjelent költé-
zeti műremek szerdán „da capo“ is közzététvén,
meltán tartunk tőle, hogy egyszerűbb irányhoz
szokott olvasó közönségünk a magas rejtelmes-
séggel írott szellemi röppentyűt igaz értékében
fő se foghatta.

Korunk fátuma, hogy nagy emberei vagy
nem, vagy félreértetnek. József mai napság meg-
érthetetlen.

Megkísérünk hozzá egy kis magyarázatot
írni. Nagy költőket szokás commentárral ki-
sérni.

Lássuk a Medvét!

Dámy a d a t t) üldözhetne száma? — ám még se vesszélyes. *)
Irtó *) a s a r v a i v a l *) megfékez a Mátra szűlöttje... *)
Oh! *) boldog, ki Zensóból — észre megáldva, kipottyant, *)
Gőze — de nem velejéből, *) kinnal végre levél te! *)
Emberi borbé *) takart kis szőrn, nincs benned erő-láng — *)
Nyelvedugat, *) nyilvessz — hidd — nem sérve találok. *)
Elnevitákat az ész *) — főrcunkát korpá teremti, *)
Sár s a l i a nagy port; *) sár — porba temetve van élted. *)

Felelt elengzi

a szerinted Ármányos *) Bukott József.

Reméljük, hogy a nagy Dámy rütyü nem
pihenteti soká irtó szarvait; és eltánczol még egy
rövid „szóló“-t a közönség nagy — közkivá-
natára.

Diógenes.

*) Költői átképités: az író neve helyett: „Dám-
rüttyü a gödörbe.“

*) Számár; némefül: Esel; latinul: a sinus;
spanyolul: don c h a m a r ó. Ez leendő címze azon ünélet-
iratnak, mit legközelebb az író saját alá rendez.

*) Szerénykedés új formában.

*) Poétai rövidítés; e helyett: irtóztató.

*) A dámyad szarvai val isteni szarvak, melyek
a Parnasus tly sikeresen ostromolják. Csak kitanács!
*) Szerény elárulása — az irtóztató szarvak tulajdo-
nosa születés-helyének. Mátrai Sármany.

*) Poétai nyögés, a két első sor kiizadás után.

*) Potyog, kipotyog, elpotyog, — pottyan, potyka,
potty! Esthetikai variáció a költő szellemében.

*) „Hirn mit Nirn.“ — Kis portó 12 kr.; a költő ked-
vence eledele; kapható Császárnál.

*) Sajthiba e helyett: „engem ugyan vizre vívél te.“

*) Egy kis megbocsátható irigység.

*) Ad notam: „erő-házi-kenyér.“

*) A költő privát a ó l á s m ó d j a.

*) Oh, kérem! azt láttuk, hogy talált; és pedig egy
Achilles-fület.

*) Ész — vész, szójáték.

*) Lásd „Négy rugott borjú“ című megjelenendő öt
kötetes regényt.

*) Ez egy kis célzás az aradi porra; különben igen
elmés természetrajzi fölfedezés.

*) „Por és hamu vagyunk.“

*) Még itt is egy sajtóhiba, olvasandó: Árványos.

*) E rovat alatt közöltékért jót áll

Diógenes.

Mindazon tisztelt barátaim és ismerő-
seimnek, kik forrón szeretett, felejtethlen
nőm, folyó hó 16-án végbement temetésén
megjelentésk által részvétüket nyilvánították;
valamint a helybeli dalárdának, s tem-
plomi zene- és énekkarnak, melyek a szer-
tartások díszét a megboldogult iránti tiszte-
letből emelintőrekedtek, ezennel legmélyebb
forró köszönetemet nyilvánítom.

Follinus János,
szinigazgató.

Az aradi honvédegylet elnöksége
czimmez az egylet t. tagjait felkéri, miszerint
meghalálozott Serb József 1849 ki honvédbad-
nagy bajtársunk f. h. 20-án délután 4 órakor le-
endő temetésére Pesti ut 15. sz. a lakásán minél
számasabban megjelenni sziveskedjenek.

Az egylet elnöksége.

A Lloydjegyzetek változatlanok.

Távirati tudósítás

a bécsi börzéről 1870. május 19-én.

5% Metalliques . . . 60.30	Hitelintézet . . . 256.30
Nemzeti kölcsön . 69.75	Váltó Londonra 123.75
1860. évi kölcsön 96.52	Értst 121.50
Bankrésvény . . . 721	Arany 5.86

A szerkesztésért felelős Bettelheim Vilmos.

Nyilt-tér.*)

E lap mai, azaz 113-dik számának nyilttéré-
ben Pausz Ándor ur egy pécskai levelet közöl,
melynek egyik kifejezést hallgatva mellőznöm
lehetlen. Ugyanis a kérdéses levél 8-dik sorában
e szó és betű szerinti kifejezés: „oly p i s z k o s
e l ő l j á r ó k aligha található több, kik“ s i b. nem
„ad hominem“, hanem általánosságban lévőv Vinga
város tisztikarára mondva: — alólirott, mint, ki
a levél írója által fölemlített ügybe sem közvet-
len, sem közvetve be nem folytam, de meg, mert
a fennli általános kifejezés által magamat, mint a
Vinga városi előljáróság egyik tagját, hivatali
becsületemben megtámadva érzem, felszólítom a
kérdéses levél íróját: Paulik István pécskai la-
kost, hogy támadásának e lapok lehető legköze-
lebbi számában határozottabb kifejezést adjon, ille-
tőleg az általánosságban irt szó kifejezést vagy
vonja vissza, avagy azt e lap t. közönsége előtt
igaz értékére rendükálja, — ellenkező esetben
kénytelen volnék rézezméről a levél írója ellen az
ezen ügyben szükséges lépéseket megtenni.

Vinga, 1870. évi május 18-án.

Dobó László,

törvényszéki tanácsos.

*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelőssé-
get a Szerk.

